

Petersburg Journaal #15

Magazine voor bewoners en ondernemers van de Oostelijke Eilanden,
De Kadijken, Czaar Peterbuurt en het Funenpark, juli 2020

Dit is nummer 15 van het Petersburgjournaal. Met dit journaal willen stadsdeel Centrum en woningcorporatie Stadgenoot u op de hoogte houden van alle bouwactiviteiten en ontwikkelingen in de buurt. Het volgende nummer komt uit in de herfst van 2020.

Vakantiebestemming Eilandenboulevard

2 Waar gebeurt wat?

3 Nieuw entree voor negen woonboten

4 "Kinderletters zijn superexpressief"

6 Beetje Berlijn op Oostenburg

8 De Amsterdamse Waterspelen

9 Plan- en besluitvorming Marineterrein Amsterdam hervat

10 Ecologisch onderzoek Dijksgracht-Oost afgerond

11 Stand van zaken nachtstalling Dijksgracht-Oost

12 Hoe verder met de Kattenburgerstraat?

14 Gek op groen

15 Megaklus: 180 kozijnen restaureren

16 Brugdek Entrepotdoksluis vervangen

Waar gebeurt wat?

1 Eilandenboulevard

In juli begint de vernieuwing van het talud bij negen woonboten. Zie pagina 3.

2 Marineterrein

De planvorming voor het Marineterrein is weer gestart. Meer nieuws over het Marineterrein op pagina 8/9.

3 Czaar Peterstraat

Eind 2020/begin 2021 neemt de gemeenteraad een besluit over een nieuwe fietsverbinding tussen de Sluisbuurt (Zeeburgereiland) en het oostelijk deel van het stadscentrum. Er zijn verschillende varianten: de keuze voor welke variant kan gevolgen hebben voor de herinrichting van de Czaar Peterstraat.

4 Oostenburg

Stadgenoot bouwt ongeveer 500 woningen op Oostenburg: zo'n 400 sociale huurwoningen en 100 appartementen voor middeninkomens. De bouw op kavel 8 is ook begonnen, zie pagina 6/7.

5 Zeeburgerpad

Het Zeeburgerpad verandert van bedrijventerrein naar een woon- en werkgebied. Omdat wonen niet in het huidige bestemmingsplan past, is nieuwe regelgeving nodig waar initiatieven aan getoetst kunnen worden. Voor het deel van het Zeeburgerpad dat in stadsdeel

Centrum ligt, is daarom een Stedenbouwkundig Programma van Eisen (SPvE) opgesteld. Dit SPvE is 28 april 2020 vastgesteld in de gemeenteraad.

www.amsterdam.nl/projecten/zeeburgerpad/transformatie/

6 Koning William

BLVG Ontwikkeling wil op de voormalige scheepswerf Koning William sociale huurstudio's realiseren voor studenten, starters en senioren. Daarnaast wil Bootservice Amsterdam een haven met ligplaatsen voor kleine elektrische boten realiseren. De tervisielegging van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning volgt waarschijnlijk na de zomervakantie.

7 Laagte Kadijk

De speeltoestellen in de speeltuin in de Laagte Kadijk zijn oud en aan vervanging toe. De speeltoestellen worden naar verwachting eind 2020 vernieuwd. De kinderen en omwonenden zullen na de zomervakantie worden betrokken bij de keuze van de nieuwe speeltoestellen.

8 Entrepotdoksluis

Een deel van het brugdek van de Entrepotdoksluis wordt vervangen. Zie pagina 16.

9 Oosterspeeltuin

De aanleg van de Oosterspeeltuin is in volle gang. De oplevering staat begin augustus gepland. Direct daarna beginnen de werkzaamheden aan het schoolplein van de BOE-school, die tot begin november duren.

10 Touwbaanpark

De bouw van twee koppanden op de hoeken van de Nieuwe Oostenburgerstraat / Oostenburgerdwarsstraat (totaal acht woningen van ontwikkelaar Cornerstone Amsterdam II B.V.) vordert gestaag. Na de oplevering (eerste kwartaal 2021) richt de gemeente het tweede en laatste deel van het Touwbaanpark in.

11 Fietspad Dijkgracht

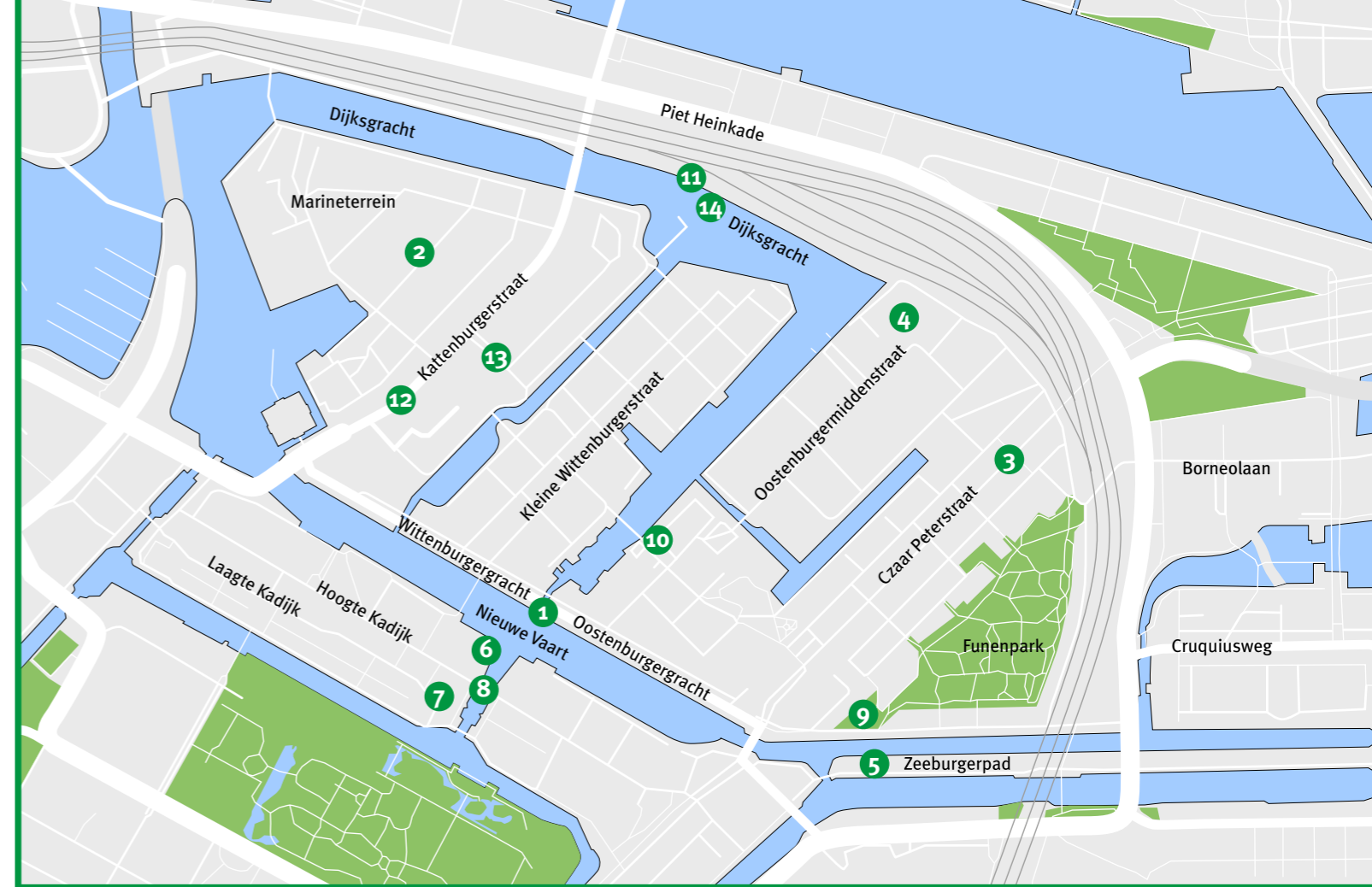
Laatste kwartaal van 2020 wil de gemeente een fiets- en looproute aanleggen aan de Dijkgracht-Oost (tussen de VOC-kade op Oostenburg en de Mariniersbrug). De aanleg duurt ongeveer 2 à 3 maanden. Het vleermuisonderzoek is in juni afgerond, zie pagina 10/11.

12 Kattenburgerstraat

Recente ontwikkelingen rond de Kattenburgerstraat staan op pagina 12/13.

13 Kattenburgerkruisstraat

Het definitief ontwerp van de Kattenburgerkruisstraat is door het dagelijks bestuur van het stadsdeel Centrum vast-

gesteld. Het ontwerp is mede tot stand gekomen met enkele buurtbewoners (de zogenaamde "meedenkers"). De planning is om najaar 2020 te starten met de werkzaamheden.

14 Ligplaatsen Dijkgracht-Oost

In het programma Varen van de gemeente zijn maatregelen voor de passagiersvaart aangekondigd. Die moeten leiden tot een flexibeler gebruik van de huidige op- en afstaplocaties en ligplaatsen. Daarvoor zijn nieuwe ligplaatsen nodig: een stuurgroep richt zich momenteel op de ontwikkeling van ligplaatsen op de Dijkgracht-Oost. Zie pagina 10/11.

Nieuwe entree voor negen woonboten

In juli starten de werkzaamheden aan het talud. Bij negen woonboten worden bestaande trap, vlonder en loopbrug vernieuwd.

Aannemer De Heer, Land en Water is al begonnen met de voorbereidingen. Het werk wordt echt zichtbaar als op 13 juli de eerste twee boten worden versleept naar een tijdelijke ligplaats aan de overkant van de Nieuwe Vaart. Dan heeft de aannemer de ruimte om de oude toegangsvoorzieningen te vervangen door nieuwe.

Gesprekken

De werkzaamheden worden in vier periodes uitgevoerd en duren ongeveer twee weken per set van twee boten.

Ter plekke zal de aannemer een deel van de boulevard gebruiken als werkterrein. Parkeerplaatsen ter hoogte van het werkterrein worden tijdelijk opgeheven. De werkzaamheden aan de toegangsvoorzieningen moe-

ten op 2 oktober zijn afgerond. Ook wordt de walkast met alle nutsvoorzieningen vervangen. Na afronding van de werkzaamheden keren de boten weer op hun plek. In 2021 wil de gemeente opnieuw boten van een nieuwe toegang voorzien. De eerste gesprekken daarover hebben al plaatsgevonden.

Vragen? Omgevingsmanager Rutger de Klerk, 06-15050914
Vernieuwen.eilandenboulevard@amsterdam.nl
www.amsterdam.nl/eilandenboulevard

“Kinderletters zijn superexpressief”

Deze zomer wordt het Wittenburgerplein versierd met spelletjes die door kinderen zijn bedacht. Als ‘voorbode’ is in mei het betonnen muurtje bij de ingang van de Alan Turingschool beschilderd met cijfers en letters, verzonnen door de leerlingen van groep 1 tot en met 8. “Het is zó belangrijk dat de buitenwereld kan zien wat er binnen de school gebeurt”, zeggen initiatiefnemers Miranda Ensink van Amsterdam Signpainters & grafisch vormgever Adam Oostenbrink.

Het grijze muurtje bij de ingang van de school kon een opknappbeurt gebruiken. Adam: “De gedachte was om daar een letterstrook op te schilderen, met input vanuit de kinderen zelf. Iets wat indruk op die kinderen maakt. Zo van ‘wauw, ik heb hieraan meegedaan!’

Miranda: “We wilden zo de culturele lessen een stap verder brengen. Tekenen en schilderen is hartstikke leuk, maar het eindigt vaak met een paar velletjes die je mee naar huis neemt en dat is het dan. Dan wordt het bijna een soort bezigheidstherapie. Wij wilden juist iets waarmee je ook andere mensen kunt inspireren.”

Cobra-beweging

In januari startte het project en gingen kinderen van groep 1 tot en met groep 8 aan de slag om fantasiecijfers en -letters te bedenken. “De hele school heeft meegedaan”, blikt Adam terug. “Het resultaat zorgt denk ik voor verwondering. Mensen die langs die muur lopen en denken ‘huh? Wat staat hier?’ Die kinderletters zijn superexpressieve dingen! Soms is het onduidelijk, maar het is wat het is. Dat vind ik het leuke ervan.

De Cobra-beweging is daarop gebaseerd, de puurheid van die kinderen, en dat zie je hier – vind ik – ook terug. De oorspronkelijkheid die je hebt als kind en kwijtraakt als je groter wordt. Dat zie je ook in groep 8, waar ze al te veel nadenken over hoe het moet. Hoe ouder die kinderen, hoe perfecter het moet worden. Wij zeggen juist: nee, maak je eigen regels, doe gewoon iets en dat is wie jij bent. DAT is dus waardevol!”

“Durf je te laten zien”

Volgens Adam zijn er nog veel meer plekken in de buurt die opgeknapt kunnen worden. “Veel nieuwbouw op Wittenburg vind ik verschrikkelijk. Je kan iets doen aan die blinde muren. Bijvoorbeeld het stuk muur waar in hele nette letters ‘Alan Turingschool’ op staat. Helemaal zoals het hoort, heel erg safe, maar nul expressie. Dat is ook mijn pleidooi: laat je identiteit zien. Je hebt scholen die doen fantastische dingen met cultuur, maar dat zie je pas als je binnen bent. Aan de buitenkant zie je dat niet. DURF je te laten zien!”

“Als je laat zien wat voor school dit is, weet je als ouder ook of jouw kind daarbij past”,

Fotograaf: Peter Mann

vervolgt Miranda. “Ik merk wel dat mensen vaak een beetje bang zijn. Ze vinden dat het er terughoudend en esthetisch moet uitzien, zonder onderscheid te maken.” Adam: “Het is niet zo dat we die hele school willen volplakken met van alles en nog wat. Ouders willen ook een bepaalde degelijkheid en dat moet zo’n school ook uitstralen. Een kind moet uiteindelijk ook leren rekenen. Maar niet alléén dat. De rest is net zo belangrijk.”

Avonturiers

Voor de identiteit van deze school kwamen Miranda en Adam uit op het woord ‘avonturiers’. “Dat slaat op de bewoners van deze eilanden, de zeelieden, maar ook op de kinderen die op onderzoek gaan in de basisschooltijd”, zegt Miranda. “Voor kinderen

is de basisschool een bijzondere periode waarin ze zich heel erg vormen. Ze leren lezen, samenwerken, rekenen. Tegelijkertijd zit er nog heel veel speelsheid en leukigheid in die kinderen die je er af en toe wilt trekken. Mooie van dit project is dat schrijven en expressie samenkomen.”

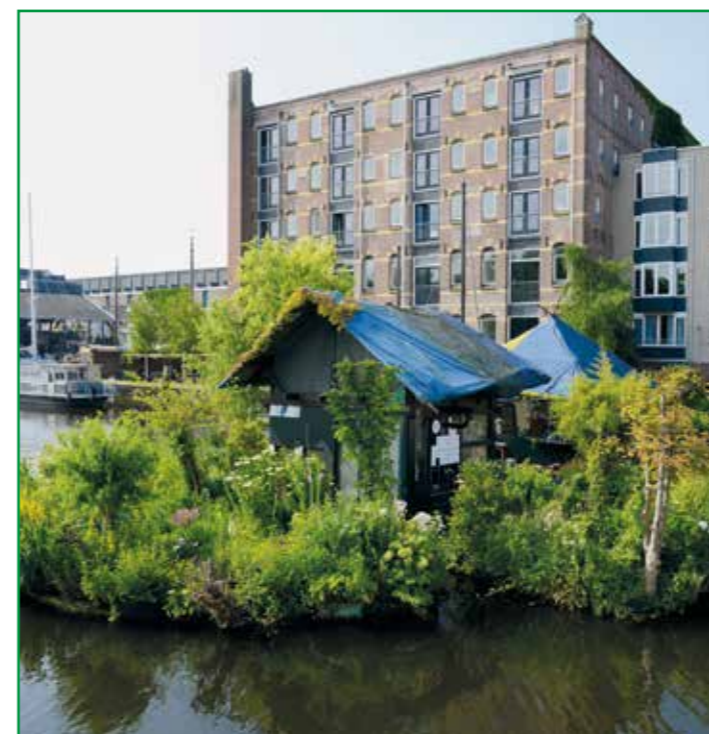
Positief

De reacties op de muur zijn tot nu toe positief, aldus het creatieve duo. Miranda: “De mensen die elke dag op dat verweerde

muurtje uitkeken, hadden gevraagd of wij er wat aan konden doen. Maar dan is wel de vraag wie wat gaat doen: de school, de gemeente of de bewoners? Ik heb het idee dat we dat een beetje hebben opengemaakt met de contactpersoon bij de gemeente. Verf is door de gemeente betaald, en wij hebben onze uren er voornamelijk zelf ingestoken. Het resultaat van een samenwerking met school, ouders, kinderen en de gemeente. Dit bewijst dat het kan.”

Fotograaf: Miranda Ensink

Stem op uw favoriete plan!

Meer drijvende tuinen in de Oostelijke Eilanden, een mozaïekroute achter de Oosterkerk, een koffiepaviljoen op Wittenburg of toch een groene Czaar Peterpassage? Zomaar een greep uit de tientallen plannen die bewoners van Oostelijke Eilanden (en omstreken) hebben ingediend voor hun buurt in het kader van ‘Centrum Begroot’.

Ook dit jaar stelt de gemeente weer € 500.000,- beschikbaar voor de actie ‘Centrum Begroot’. Bewoners mochten zelf ideeën aandragen die bijdragen aan het verbeteren van de leefbaarheid, of die de verbinding tussen bewoners onderling versterken. De gemeente heeft inmiddels alle plannen op haalbaarheid getoetst. Van 22 juli tot en met 26 augustus kunt u stemmen welk(e) overgebleven plan(nen) daadwerkelijk worden uitgevoerd. De winnende plannen worden 8 september 2020 bekendgemaakt. Ook uw stem telt!

Kijk voor meer info op <https://centrumbegroot.amsterdam.nl>

Bouw kavel 8 van start

Beetje Berlijn op Oostenburg

“Kavel 8 bestaat uit een klein strookje land naast het parkeerbuis”, beschrijft Jurriën. “Het is een smalle strip tegen een hoge blinde betonnen muur. Als architect zou je bijna denken dat het een stedenbouwkundige fout is.”

Hilbrand: “Daardoor neig je die gebouwen met hun rug tegen de muur van het parkeerbuis aan te zetten. Maar het leek ons interessanter om juist van het probleem van de locatie, van die ruimte die wij stadscanyon noemen, iets bijzonders te maken.”

Stadscanyon

De architecten ontwierpen vier autonome woongebouwen aan een heel smal hof, wat refereert aan de Amsterdamse lighthoven. Jurriën: “Zoals in de Jordaan: daar ga je soms een steegje door en sta je ineens in een binnenhof.”

Hilbrand: “Door drie grote poorten kun je straks dat lichte hof aan de achterkant zien opdoemen. Heel klassiek, zoals in Berlijn: dan loop je door zo’n poort en kom je via een entreehal uit in die stadscanyon.”

Silvester: “Elke poort heeft een stalen hek, dat overdag gewoon openstaat. Door die open poorten sta je in open verbinding met de straat en heb je lucht. ‘s Nachts gaan de hekken op slot om te zorgen dat dat binnenhof veilig blijft.”

Stilteplek

Over hoe die stadscanyon er precies uit gaat zien, is al veel gediscussieerd, weet Silvester: “Het zou eerst een stilteplek zijn, een soort Japanse tuin in een drukke stad. Een verborgen plekje die rust geeft voor alle

Na de zomer start de bouw van kavel 8. Stadgenoot laat hier 38 middenhuur- en 26 koopwoningen bouwen in vier afwisselende panden, ontworpen door drie verschillende architectenbureaus. Hilbrand Wanders (Studio AAAN), Jurriën van Duijkeren (Common Practice) en Silvester Klomp (MIX architectuur) lichten het ontwerp toe.

mensen die daar wonen. Maar er komt niet veel zon, dus dan kom je met planten al snel uit op varens en mossen. We gaan daarom werken met meer steenachtige elementen, zoals grind en een groep mooie keien waar dan wel mos op groeit. En er komen – voorlopig – drie bomen en een kunstwerk op de muur.”

Calimero

De vier panden (genaamd A, B, C en D, zoals gebouwen op een fabrieksterrein) krijgen een ‘industriële uitstraling’ en worden ‘rationeel en sober’ ontworpen. Met elk een eigen karakter, een eigen gevel, een eigen kleur, een eigen stijl, maar aan de achterkant verenigd door het binnenhof. De gebouwen zien er vanaf de straat allemaal anders uit, met verschillende hoogtes en breedtes. Zo wordt ‘gebouw A’, op de hoek bij het INIT-gebouw, voorzien van een zwarte gevel, met zware stalen kaders. Voor de variatie staat daarnaast een heel klein pandje. “Een soort Calimero”, verduidelijkt Silvester. “Het wordt helemaal van beton gemaakt, als contrast met de panden ernaast. Het zijn twee koopwoningen: een benedenwoning met een woonkamer van 4,5 meter hoog, en een bovenwoning met een dakterras.” Naast pand C, met rode baksteen en stalen raamkaders, krijgt hoekpand D wisselende ritmes en patronen in het metselwerk. Silvester: “Het wordt het hoogste gebouw, nog hoger dan het parkeerbuis. Met 24 studio’s vanaf 30 m² en op de bovenste twee

lagen maisonnettes van ongeveer 70m²: appartementen met twee verdiepingen en een dakterras met prachtig uitzicht.”

Creatief

De woningen worden anders dan de standaard tweekamerwoningen. Hilbrand: “We hebben gekeken of we iets extra’s konden doen met de ruimte. Daar komt het idee vandaan van de 2½ kamerwoning: je maakt een woonkamer nét wat groter, met een extra raam aan de achterkant. Dat geeft bewoners mogelijkheden om zelf creatief met de ruimte om te gaan. Je kan kiezen voor een lekkere ruime doorzonkamer met een leeshoek, maar je kan er ook een scherm tussen zetten en je hebt ineens een extra slaapkamer.” De doorzichten en het extra raam aan de achterkant moeten de bewoner het gevoel geven groot te wonen. Met inkepingen in de woningen kijkt de bewoner nooit recht op die muur uit, maar ook altijd in de lengterichting van het hof. De woningen worden in het derde kwartaal van 2021 opgeleverd.

Modelwoning op de bok

Om toekomstige bewoners van Oostenburg een beeld te geven van de woningen die gebouwd gaan worden, heeft ontwikkelaar VORM een modelwoning laten plaatsnemen op één van de twee blauwe bokken aan de VOC-kade. De woning, zoals die straks gebouwd wordt in deelproject De Keizer, bevindt zich op vijftien meter hoogte. Wie interesse heeft om de modelwoning te bezichtigen, kan contact opnemen met Ramon Mossel Makelaardij (020 – 305 26 62) of Eefje Voogd Makelaardij (020 – 305 05 60).

Wat komt er voor kunst?

De stadscanyon wordt aan één kant begrensd door de grote betonnen wand van het parkeergebuis. Om die grote muur wat te breken, komt er tegen de wand een kunstwerk die het licht kan versterken en de canyon karakter geeft. “Het moet echt een toevoeging zijn aan het hof”, legt Jurriën uit. “Een kunstwerk die de ruimte verrijkt op een architectonische manier. Geen los standbeeld.” Wat er precies komt blijft nog even de vraag. De kunst moet passen in de kunstvisie, die kunstenaar Marjolijn Boterenbrood in opdracht van Stadgenoot voor Oostenburg heeft gemaakt. Daarover de volgende keer meer.

De Amsterdamse Waterspelen

Speciaal voor buurtbewoners organiseren de initiatiefnemers van de Amsterdamse Waterspelen deze zomer een gratis programma in en op het water van het Marineterrein. Let op: in verband met beperkte capaciteit is aanmelding verplicht.

Activiteit 1: Mokumse Zwem 5&10-daagse
In de zomerse weekenden kan jong en oud meezwemmen aan een heuse zwemmeerdaagse. Zwem 's morgens één kilometer en ontvang na 5 of 10 keer een felbegeerde Mokumse Zwemedaille.
Wanneer: Elk weekend van zaterdag 4 juli t/m zondag 16 augustus 2020 van 09.30 tot 10.30 uur
i Aanmelden: via amsterdamwaterspelen.nl (kies voor 5 of 10 dagen).

Activiteit 2: Optimist on Tour
Kinderen 8 t/m 16 jaar kunnen deze zomer les krijgen in zeilen, suppen en kanoën. Tijdens het doorlopende programma, begeleiden professionele instructeurs jonge waterratten in de afgesloten 'aquarena'.
Wanneer: Elk weekend van zaterdag 4 juli t/m zondag 16 augustus 2020 van 11.00 tot 21.00 uur
i Aanmelden: amsterdamwaterspelen.nl

Foto: Marineterrein Amsterdam

Waar kunst en wetenschap samenkomen

Het Marineterrein is een testgebied, een plek om dingen uit te proberen voor een leefbare stad. Wetenschappers en kunstenaars doen dat ieder op een eigen manier. Ze hebben gemeen dat ze proberen oplossingen te vinden die anderen niet zien. In Living Art Lab worden deze twee groepen samengebracht en dat levert een kruisbestuiving op. Een resultaat is te zien in gebouw 022, de voormalige schietbaan van het Marineterrein. Van 16 juli tot en met 8 augustus

staat er een geluidsinstallatie van Geert-Jan Hobijn en Radboud Mens in het kader van *MacroTONE* (i.s.m. STEIM). De exposities zijn elke donderdag, vrijdag en zaterdag open van 15.00 tot 19.00 uur.

i www.marineterrein.nl/project/living-art-lab/

Plan- en besluitvorming Marineterrein Amsterdam hervat

In maart 2020 hebben gemeente Amsterdam en het Rijk nieuwe afspraken gemaakt over de omvang en locatie van de toekomstige kazerne. Nu hier duidelijkheid over is gaat het plan- en besluitvormingsproces voor het hele Marineterrein Amsterdam ook weer verder.

Dit proces kent vier fasen: Verkenning, haalbaarheid, ontwerp en uitvoering. De eerste fase, die leidde tot een principebesluit, vond plaats in 2017. De tweede fase, waarin de ambitie en de uitgangspunten voor het Marineterrein worden beschreven, wordt nu weer hervat. Rijk en gemeente gaan hiervoor een vernieuwde nota van uitgangspunten opstellen, aangepast aan de nieuwe situatie.

Actieve rol voor omgeving

Voor de tweede fase is in 2017 al een uitgebreide consultatieronde geweest met de omgeving. Ook heeft de buurt in verschillende bijeenkomsten belangrijke thema's benoemd voor de toekomstige ontwikkeling

van het Marineterrein. Om het hele plaatje nu compleet te krijgen wordt de buurt in de zomer van 2020 opnieuw geraadpleegd. Daarna wordt de nota gemaakt. In het najaar geeft de gemeente de nota vrij ter inspraak voor alle Amsterdammers. Vervolgens wordt de nota van uitgangspunten onderdeel van de projectnota en bestuurlijk door de gemeente vastgesteld. Dan is fase 2 afgerond en start fase 3, de ontwerpfase. Ook dan staat weer een participatietraject gepland voor betrokken partijen.

Blijf op de hoogte

Er breekt dus een nieuw tijdperk aan voor het Marineterrein. Wilt u op de hoogte blij-

Rolverdeling Marineterrein Amsterdam

Het Rijk is eigenaar van het gehele Marineterrein.

Bureau Marineterrein Amsterdam initieert en begeleidt de tijdelijke ontwikkelingen

De gemeente Amsterdam begeleidt de plan- en besluitvorming voor de definitieve ontwikkelingen.

ven? Meer informatie over het plan- en besluitvormingsproces van het Marineterrein wordt bekend gemaakt op www.amsterdam.nl/projecten/marineterrein

i www.amsterdam.nl/projecten/marineterrein

Zomer aan het Oosterdok

Iedereen heeft veel thuis moeten zitten de afgelopen maanden. De organisaties rond het Oosterdok bieden deze zomer daarom allerlei gratis activiteiten aan, speciaal voor de buurt.

Op Marineterrein Amsterdam vinden de activiteiten van de Amsterdamse Waterspelen plaats en er zijn exposities in de Schietbaan. Op het militaire deel van het terrein organiseert Defensie lichte, pittige en tamelijk zware bootcamps voor respectievelijk kinderen, jeugd en jong-volwassenen. Het Scheepvaartmuseum, NEMO Science Museum, Mediamatic, OBA, Muziekgebouw aan 't IJ en in andere culturele instellingen organiseren workshops, rondleidingen en zomerconcerten. Een speciaal onderdeel van Zomer aan het Oosterdok zijn de workshops van het Amsterdams Buurdfilmfestival (ABFF), voor jonge en oudere amateur-filmmakers. Wanneer: van 4 juli t/m 16 augustus 2020

i Informatie en aanmelden: expeditieoosterdok.nl

Marineterrein Coronaproof

Veel mensen zoeken voor verkoeling Marineterrein Amsterdam op, maar soms wordt het wel erg druk. Daarom worden deze zomer allerlei oplossingen getest om een bezoek aan het Marineterrein voor iedereen prettig en veilig te houden. De cirkels in het gras om bezoekers te spreiden is daar een voorbeeld van. Volg het laatste nieuws op dit gebied via Facebook of marineterrein.nl

Komt u naar het Marineterrein, houd dan rekening met elkaar en houd altijd voldoende afstand. Heeft u verkoudheids- en/of griepklachten? Blijf dan thuis.

Vanwege de aanleg van een fiets- en looproute aan de Dijkgracht-Oost is onderzoek naar de aanwezigheid van (beschermd) natuurwaarden verplicht. Het gebied valt immers binnen de grenzen van de 'ecologische structuur'. Er is speciaal gekeken naar de aanwezigheid van vleermuizen en marterachtigen.

Het onderzoek gebeurde in drie delen: na een 'quickscan Natuur' (augustus 2019) vond het eerste onderzoek plaats op 30 september 2019 en een tweede onderzoek op 28 mei 2020.

"Zowel bij het eerste als het tweede onderzoek zijn vergelijkbare hoeveelheden gewone dwergvleermuizen aangetroffen", aldus Harm Bolle van de firma Tauw, die de natuuronderzoeken in opdracht van de gemeente Amsterdam heeft verricht.

Batdetector

Om de aanwezigheid van marterachtigen aan te tonen, zijn vier zogenaamde camera-

vallen gebruikt. Met lokstoffen werden de dieren aangetrokken. Maar uiteindelijk bleek geen enkele camera een bunzing, wezel of hermelijn te hebben gedetecteerd.

Het onderzoek naar vleermuizen gebeurde met behulp van een bootje na zonsondergang. De onderzoekers maakten gebruik van een warmtebeeldcamera om vliegroutes van vleermuizen te spotten en een zogenaamde *batdetector*. Dit apparaat zet de ultrasone geluiden die vleermuizen produceren om in voor de mens hoorbare tonen.

Beide keren zijn 8 à 10 gewone dwergvleermuizen waargenomen. Ze gebruiken de

Dijkgracht-Oost als foerageergebied, ofwel een gebied waar ze zich regelmatig voeden – als een soort restaurant. Het is geen verblijfsgebied; daarvoor ontbreken gebouwen, zijn de kademuuren ongeschikt en zijn de aanwezige struiken en bomen te klein.

Kansen

De conclusie is dat de aanleg van de fiets- en looproute een negatief effect kan hebben op het foerageergebied van de vleermuizen. Daarom moet de gemeente een ontheffing aanvragen in het kader van de Wet natuurbescherming bij de provincie Noord-Holland. In die aanvraag komt te staan welke maatregelen de gemeente neemt om negatieve effecten zo veel mogelijk te verzachten. 'Maar de ontwikkeling biedt, naast wettelijke verplichting, ook mogelijkheden om de natuur te versterken', zo meldt het onderzoek. Amsterdam heeft immers in de Agenda Groen en Agenda Duurzaamheid ambities geformuleerd om de biodiversiteit in de stad te versterken en de stad te vergroenen. Ook is in 2017 de motie 'natuurinclusief bouwen' aangenomen, waarin het belang van stadsnatuur bij de uitvoering van projecten wordt onderstreept.

Met het opnieuw planten van bramenstruiken en de aanleg van marterhopen, krijgen marterachtigen een kans. Verder adviseren de onderzoekers om een berm aan te leggen met nectarrijke bloemen, die weer verschillende soorten bijen en vlinders aantrekken.

De gewone dwergvleermuis is een van de kleinste Europese vleermuissoorten. Het diertje wordt 36 tot 51 millimeter lang en weegt ongeveer 3,5 tot 8,5 gram. De dwergvleermuis komt kort na de zonsondergang tevoorschijn. Hij jaagt langs heggen en bij lantaarnpalen op kleine insecten, voornamelijk mugjes. Hij vangt meer dan driehonderd insecten per nacht.

Foto: 123RF.com

Stand van zaken nachtstalling Dijkgracht-Oost

Er liggen al enige tijd plannen klaar voor een nachtstalling voor circa veertig rondvaartboten op de Dijkgracht-Oost.

Dat begon met het aannemen van een motie in 2012, om na de herontwikkeling van het 'entreegebied' (gebied voor Centraal Station) de bestaande ligplaatsen opnieuw te ordenen. Het water in het Open Havenfront, Damrak en Rokin moest opener worden, met minder vaste ligplaatsen. Ook zouden de huidige exclusieve op- en afstapplaatsen geschikt gemaakt moeten worden voor meerdere reders. Dit streven betekent dat er op deze locaties straks minder ruimte is voor ligplaatsen. En er dus elders ligplaatsen gevonden moeten worden voor zo'n veertig rondvaartboten.

Ligplaatsencluster

Die alternatieve locatie moet aan een aantal criteria voldoen. Zo moet dit 'ligplaatsencluster' dicht in de buurt komen van de huidige op- en afstapplaatsen. Dit om onnodige vaarbewegingen van en naar de stad te voorkomen. Daarnaast heeft één ligplaatsencluster de voorkeur boven meerdere kleine locaties. De kosten voor het aanleggen van afmeerplekken en elektrische oplaadvoorzieningen op meerdere locaties zijn hoger, dan wanneer deze op één locatie kunnen worden aangelegd. Ook wordt zo versnippering van de vloot voorkomen, wat anders ten koste zou gaan van de efficiënte bedrijfsvoering.

In 2013 is door de toenmalige ligplaatsenregisseur een verkenning uitgevoerd naar een aantal mogelijk geschikte locaties. Het rapport gaf aanvankelijk zes locaties op die in theorie geschikt zijn om te ontwikkelen als ligplaatsencluster voor het 'grote segment': Dijkgracht-Oost, Marineterrein, Johan van Hasseltkanaal, Houthavens, Entrepothaven en het Oosterdok (nieuw).

Stuurgroep

Na onderzoek kwam de Dijkgracht-Oost als meest voor de hand liggende locatie uit de bus om een ligplaatsencluster te creëren. Wanneer het ligplaatsencluster – om welke reden dan ook – niet in Dijkgracht-Oost zal worden gerealiseerd, dan zal de haalbaarheid van een combinatie van andere van bovenstaande locaties moeten worden onderzocht.

Momenteel houdt de stuurgroep Dijkgracht-Oost zich bezig met de mogelijke komst van het ligplaatscluster. In die stuurgroep zitten uitsluitend ambtenaren en géén bewoners, zoals in het vorige Petersburgjournaal abusievelijk was vermeld.

Er wordt nu onderzoek gedaan naar de (toekomstige) geluidsbelasting van boten en de intensiteit (of de toename daarvan) van de vaarbewegingen. Op korte termijn volgt ook onderzoek naar de invloed van de verlichting op de ecologie (vleermuizen). Na de zomer worden de resultaten van deze onderzoeken openbaar gemaakt.

Donderdag 25 juni was er een webinar over de stand van zaken bij de vernieuwing van de Kattenburgerstraat. Tijdens het webinar kwam het volgende aan bod.

Een van de demonstraties van bewoners tegen de plannen - deze vond plaats op 11 december 2019 bij het stadhuis

Tegelijkertijd is het voor stadsbussen en nood- en hulpdiensten belangrijk dat er een goede doorstroming is. Komende maanden wordt nader onderzocht hoe dit kan worden vormgegeven.

Eénrichtingsverkeer?

Het instellen van éénrichtingsverkeer heeft gevolgen voor omliggende straten. Er is sprake van een verdringingseffect. Zo kan het flink drukker worden op bijvoorbeeld de Oostenburgergracht en Czaar Peterstraat. Bij de inrichting van deze straten is hier geen rekening mee gehouden. Zonder ingrijpende aanpassingen loopt het verkeer bij de kruising Czaar Peterstraat en de kruising bij de Piet Heintunnel vast. De ruimte die in het profiel van de Kattenburgerstraat aanwezig is om de rijbaan 7 meter verder van de woningen te leggen, is bij deze twee straten niet aanwezig.

Planning

Vanwege de coronacrisis is een plenaire (lees fysieke) informatiebijeenkomst uitgesteld. Wel heeft op 25 juni een webinar plaatsgevonden. Een webinar (een samen-

voeging van de woorden 'web' en 'seminar') is een evenement op internet waarbij er alleen een online publiek aanwezig is. Deze is terug te zien op www.amsterdam.nl/kattenburgerstraat.

De plannen voor de herinrichting van de Oostertoegang, de Prins Hendrikkade en de Kattenburgerstraat worden gebundeld. U kunt daardoor op één moment reageren op het voorkeursbesluit van alle drie de projecten. Dit gaat spelen in de 2e helft van dit jaar. Hierover ontvangt u te zijner tijd bericht. Als de Nota van Uitgangspunten door de raad is vastgesteld, wordt de voorkeursvariant voor de Kattenburgerstraat verder uitgewerkt. U krijgt tegen die tijd een uitnodiging om mee te denken over het ontwerp van de straat. De herinrichting van de Kattenburgerstraat vindt plaats in 2023. Naar verwachting duren de werkzaamheden een jaar. Om de bredere spooronderdoorgang te kunnen bouwen, zijn er treinvrije periodes nodig. Naar verwachting wordt de bredere spooronderdoorgang in de periode van 2022-2026 gebouwd. De bouw van de nieuwe brug naast de Mariniersbrug staat nu gepland in 2024-2026.

Hoe verder met de Kattenburgerstraat?

De Agenda Amsterdam Autoluw werkt toe naar minder autoverkeer in de stad. Dit gebeurt stap voor stap. Zo treft Amsterdam de komende jaren maatregelen rondom de Oostertoegang en in de Haarlemmer Houttuinen om daar het verkeer te verminderen om zo bestaande knelpunten op te lossen. Dit leidt in de Kattenburgerstraat tot extra autoverkeer. Eerder zijn de Munt en de Prins Hendrikkade autoluw gemaakt waarbij ook de hoeveelheid verkeer op de Kattenburgerstraat afgenomen is. Daarnaast worden diverse andere maatregelen getroffen en onderzocht: het opheffen van parkeerplaatsen, een vergroting van het aanbod van deelvervoer, minder touringcars in de stad en de mogelijkheid van een nachtmetro. Het uiteindelijke doel is de totale hoeveelheid verkeer in Amsterdam te verminderen.

Voorspellingen

De gevolgen voor de hoeveelheid verkeer in de Kattenburgerstraat zijn onderzocht. Dit gebeurde met behulp van verkeersmodellen die in de loop der jaren zijn geoptimaliseerd voor de Amsterdamse situatie. Uit die berekeningen blijkt dat het verkeer met maxi-

maal 23% zal toenemen – al blijft het best lastig om lange termijn voorspellingen te doen. Toekomstige projecten in de omgeving kunnen zorgen voor meer of minder verkeer. Dat is nu nog niet te voorspellen. Uitgaande van een maximale verkeerstoename van 23% in het jaar 2022 zijn er twee varianten voor de vernieuwde Kattenburgerstraat. Bij een variant komen de rijbanen 4, bij de andere 7 meter verder van de gevels af te liggen.

Onderzoek luchtkwaliteit

Ook zijn de gevolgen van het extra autoverkeer voor de luchtkwaliteit en geluid onderzocht. Een groot deel van de luchtvervuiling in de straat bestaat uit achtergrondconcentraties. Dat zijn stoffen die letterlijk van elders komen aanwaaien. Een klein deel van de luchtvervuiling in de straat wordt veroorzaakt door het autoverkeer dat door de straat rijdt. Minder auto's in de straat zorgt voor schonere lucht, maar ook zonder verkeer blijft er sprake van vervuiling. Omdat lokaal verkeer een kleine bijdrage levert aan de luchtkwaliteit in de straat, kan het al helpen om de rijbaan verder van de wonin-

gen af te leggen. Daarbij geldt; hoe verder het verkeer van de woningen, hoe beter de luchtkwaliteit is bij de woningen.

Onderzoek geluidsoverlast

Voor geluidsoverlast geldt in zekere zin hetzelfde. De 23% extra autoverkeer leidt tot een toename van 1 decibel bij de gevels van de woningen in de Kattenburgerstraat. Een toename van 1 dB is vrij klein en nauwelijks merkbaar. Over het algemeen geldt dat een toename van 2 dB wél duidelijk hoorbaar is. Een toename van ongeveer 10 dB wordt door veel mensen waargenomen als een verdubbeling van het geluid. Ook hier geldt; hoe verder het verkeer van de woningen, hoe minder autoverkeer te horen is bij de woningen.

Naast het verschuiven van de rijbaan wordt bovendien stiller asfalt toegepast, de rijbaan versmald en worden snorfietzen naar de rijbaan verplaatst. Door deze maatregelen neemt het geluid bij de woningen af, ondanks een toename van autoverkeer. Omdat hard optrekkende auto's en scooters zorgen voor een geluidspiek, is de verwachting dat deze twee maatregelen leiden tot minder

ergernis en geluidshinder bij bewoners in de Kattenburgerstraat. De straat wordt dan als stiller ervaren dan nu het geval is.

Waarom een Agenda Amsterdam Autoluw?

De maatregelen uit de Agenda Amsterdam Autoluw zijn erop gericht om in de hele stad meer ruimte creëren voor fietsers en voetgangers. Ook in de Kattenburgerstraat wordt ruimte gewonnen voor fietsers en voetgangers en wordt de straat verkeersveiliger. Daarnaast bevat de agenda maatregelen die de totale hoeveelheid rijdende auto's in Amsterdam verminderen. Zo hebben verkeersmaatregelen in de Haarlemmer Houttuinen een positief effect op het aantal auto's in de Kattenburgerstraat.

30 km per uur

Het is een wens van veel bewoners om van de Kattenburgerstraat een 30km/h straat te maken. Ook de gemeente ziet kansen om de maximumsnelheid in deze straat te verlagen. Momenteel wordt onderzocht wat de mogelijkheden hiervoor zijn. Daarbij is het belangrijk dat automobilisten de maximumsnelheid in de straat herkennen en naleven.

'Autosloperij Contact, Grote Kattenburgerstraat 70, koopt en sloopt alles'. Zo was in een mini-advertentie in De Telegraaf van 19 maart 1964 te lezen – daar kwam geen reclamebureau aan te pas. Auto's werden soms gewoon op straat gesloopt, laat deze foto in oktober 1963 zien, schuin tegenover de poort naar het Marineterrein. Een paar jaar later werd de autosloperij zelf gesloopt. Op die bewuste plek loopt nu de huidige Kattenburgerstraat. Foto: Frits Weeda, Stadsarchief Amsterdam

Ook bewoner Kees Kruijthof van het Wienercomplex ergert zich aan de rommel die hij bijna dagelijks rond de afvalcontainers aantreft. Sinds kort moet een minuutje rondom de containers het klakkeloos dumpen van grofvuil tegengaan.

Groen tegen grofvuil

V.l.n.r.: Lex Gründeman, Mayke Kromhout, Rob van Dijk en Kees Kruijthof

“Het is eigenlijk meer de mentaliteit waar ik me aan stoort”, laat Kees weten. “Dat je de boel gewoon maar neerzet. Terwijl de straat er verder netjes uitziet. Mensen hebben ontzettend hun best gedaan om het mooi te maken.”

Dumpen

Voorheen was er op de Oosterburgervoorstraat een ophaalpunt voor grofvuil. “Er stond een keurig bordje bij wanneer het grofvuil werd opgehaald”, memoreert Kees. “Dat bordje is weggehaald en sindsdien is er geen vast ophaalpunt meer. Nu moet je bel len als je grofvuil hebt. Voor mensen aanleiding om te zeggen: we kunnen elke dag onze zoi storten. De zes containers naast het Touwbaanpark leken wel het afvalputje van de buurt. Ze kwamen zelfs over het bruggetje uit Wittenburg aansjouwen om hier hun rotzooi te dumpen! Terwijl het gratis voor je deur wordt weggehaald als je 14-020 belt.”

Sleutel

Kees bindt de ongelijke strijd aan met het grofvuil, maar komt erachter dat méér bewoners er last van hebben. Kees: “Ik ben gelukkig niet de enige en dat geeft energie. Mijn overbuurvrouw Mayke Kromhout is al veel langer bezig met vegen en rotzooi weg te halen. Zij heeft een container geadopteerd. Dan krijg je een sleutel waarmee je de zijkant van de containers kan openmaken en er zelf grotere stukken in kan stoppen. Die sleutel heb ik nu ook. Zo voorkom je dat het vuil gaat stapelen, want als er eenmaal iets ligt, ligt er meteen van alles bij. Dat jongt als konijnen.”

Stiekem

“Bij de gemeente hebben we gevraagd wat we eraan konden doen. Die kwam met het plan om op het metaal rondom de containers een minuitje aan te leggen. Op zich prima, alleen blijft op de stoep ernaast en erachter nog een dikke meter over. Daar zou dus ook een groenstrook moeten komen. Anders zetten mensen het alsnog stiekem achter de container neer – alsof je het niet zou zien. Neem je die tegelstroken niet mee, is het water naar zee dragen. Maar ik merk dat de gemeente ontzettend snel reageert en meewerkt. Woensdag 10 juni is de eerste containertuin geplaatst; nu kijken of het helpt.”

Gek op groen

Buurtbewoner Ernst Steens is de initiatiefnemer achter de geveltuintjes op de Leeuwenwerf. Het succesvolle project is inmiddels over heel Kattenburg ‘uitgerold’, maar daar blijft het niet bij. Met een financiële injectie van de gemeente kleuren straks de hele gevels groen.

“Ik wil gewoon een mooie omgeving hebben”, zegt Ernst. “Ik ben gek op groen. Het maakt je wat vrolijker. In sommige steden, vooral in Zuid-Amerika, zie je heel veel groen. In Amsterdam nog te weinig.”

Groene gevels zijn graffitivrij

Jaren geleden vroeg hij een geveltuintje aan bij de gemeente Amsterdam. Maar zijn initiatief stuitte op verzet binnen de vereniging van eigenaren (vve), waarin woningstichting Rochdale de huurders vertegenwoordigt.

Ernst: “Rochdale wilde geen geveltuin. De planten zouden zich hechten aan het steen en het cement en dat zou schade veroorzaken. Toen hebben we gezegd: dan doen we het met hekken tegen de muur. Kan het mooi omhoog groeien. En als het eenmaal groeit, scheelt dat op de schoonmaakkosten van graffiti. Toen is Rochdale akkoord gegaan. Eindelijk toestemming na jaren vergaderen! Inmiddels zijn we helemaal graffitivrij. Daarvoor gaf de vve vele duizenden euro jaarlijks uit aan graffitiwrijving. Het levert dus geld op. De gemeente heeft de geveltuintjes betaald en de vve het hek. Inmiddels zijn de hekken geplaatst bij alle vve's.”

Staalraden

“Met het budget van de gemeente voor groeninitiatieven dacht ik: kunnen we niet iets hogers doen? Die hekken zijn maar tweeënhalve meter hoog. Zo zijn we uitgekomen op staalraden van zo'n acht, negen meter hoog, die vorig jaar door de gemeente

zijn bevestigd. Niet helemaal tot het dak, bewust niet, anders zou het te hoog worden voor een hoogwerker. Langs die staalraden groeien nu de blauweregen en goudenregen omhoog. Straks hebben we een prachtig groene gevel.”

Megaklus:

180 kozijnen restaureren

“Ik ben hier om deze fantastisch mooie gietijzeren kozijnen op te knappen”, roept Peter van Woerkom boven het lawaai uit in de Van Gendthallen. Peter, smid van beroep, staat in de zogenaamde ‘Ramen Restauratie Unit’, een mobiel lashok waarin 180 historische kozijnen van de Van Gendthallen worden gerestaureerd.

“Ontbrekende delen haal ik uit een donorraam”, legt Peter uit. “Maar het meeste werk zit ‘m in het herstellen van breuken en scheuren. Daar boor ik eerst twee gaatjes naast. Dan vlecht ik er een metalen staafje doorheen als een soort nietje. Dat verwarm ik, waarna het afkoelende staal de twee gietijzeren delen samentrekt. Vervolgens vul ik de scheur op met gietijzerelektrodes en maak het vlak met een slijptol. Je ziet er niets meer van! En als het gecoat is – de kleur wordt een mooie groentint – ziet het er tien keer gaver uit.”

Tijdrovend

De manier van restaureren kreeg, na lang onderzoek, goedkeuring van Monumentenzorg. Tijdrovend is het wel. “180 ramen restaureren en 6000 ruitjes vervangen is erg veel”, vervolgt Peter. “En we hebben een deadline: we mikken op december 2021. Het team wordt nu uitgebreid met jonge lassers die het vak komen leren. Als die het werk in de vingers krijgen, gaan we knallen. Het ambacht doorgeven, dat is het belangrijkste.”

Website

Sinds mei is nieuws over de Van Gendthallen op een website te volgen. De site bevat algemene informatie over de hallen, de aanpak,

updates over de bouw en de aanvraag van vergunningen. De site toont prachtige zwart-witfoto's van de rijke geschiedenis van de Van Gendthallen en interviews met initiator Eduard Zanen en architect Job Roos.

www.vangendthallen.com

Brugdek Entrepotdoksluis vervangen

Een groot deel van het houten brugdek van de Entrepotdoksluis (of brug nummer 80) wordt vervangen. De werkzaamheden zouden starten op 15 juni, maar zijn vertraagd. Zodra de omgevingsvergunning is verleend, gaat het werk van start. De brug is dan tijdelijk afgesloten voor al het verkeer.

Entrepotdoksluis is de stalen ophaalbrug in de Hoogte Kadijk. De brug uit 1903 is een rijksmonument en heeft landhoofden van metselwerk- en natuursteen, een val/brugklep met een gedeeltelijk houten brugdek. De brug wordt niet meer bediend. Bij een technische inspectie is bij de stalen 'langsliggers' onder het brugdek vergevorderde corrosie vastgesteld. Hierdoor kan een onveilige situatie ontstaan als er zwaar verkeer overheen rijdt. De brug mag daarom sinds 15 april alleen nog worden gebruikt door voetgangers, fietsers en in noodgevallen door de hulpdiensten.

Bewaard

Zodra de omgevingsvergunning is verleend, start de gemeente met het vervangen van het middendeel van de brugklep. Dat is het gedeelte van de rijbaan. Dit zijn tijdelijke veiligheidsmaatregelen, waarbij de huidige houten voetpaden en de draagconstructie gehandhaafd blijven, evenals de balans boven de brug. Hierdoor behoudt de brug de oorspronkelijke uitstraling. Het verwijderde deel van het brugdek wordt op een ponton getild en over het water naar een opslag van de gemeente vervoerd. Daar kan het brugdeel worden gerestaureerd en geschikt gemaakt voor toekomstig hergebruik, of als model dienen voor reconstructie.

Bereikbaarheid

Gedurende de werkzaamheden wordt al het verkeer met borden omgeleid. Op de Hoogte

Kadijk geldt tijdelijk tweerichtingsverkeer. Om te voorkomen dat het verkeer vastloopt, zijn in de straat passeer- en keervakken voor auto's en laad- en losverkeer gemaakt. De vaarroute onder de brug is gestremd. Als de brug is verstevigd, kunnen voetgangers, fietsers en gemotoriseerd verkeer tot 7,5 ton de brug weer gebruiken. Ook de vaarroute is dan weer open.

Met het versterkte brugdek kan de Entrepotdoksluis weer een aantal jaren mee. Dat geeft de gemeente de tijd om de renovatie van de hele brug goed voor te bereiden en te plannen op een geschikt moment. Nog niet bekend is wanneer die renovatie plaats zal vinden.

Vragen, opmerkingen?

Heeft u vragen, suggesties of opmerkingen naar aanleiding van dit jaartal? Neem dan contact op met Danny Konings, gebiedsmakelaar Centrum Oost via Danny.konings@amsterdam.nl of 06-1853 1440. Of mail naar: communicatie@centrum.amsterdam.nl (onder vermelding van Petersburgjournaal).

Colofon

Het Petersburgjournaal is een uitgave van stadsdeel Centrum met medewerking van woningcorporatie Stadgenoot. Dit jaartal is ook te zien op: amsterdam.nl/eilandenboulevard

Eindredactie Arnold Korporaal
Fotografie Jos Heijnen (tenzij anders vermeld)
Ontwerp Van Alst grafisch ontwerp, Amsterdam
Druk De RaddraaierSSP, Amsterdam
Oplage 8.600

Deze uitgave is gedrukt op FSC papier, chloorvrij gebleekt en bedrukt met plantaardig inkten op een alcoholvrije drukpers. Aan de inhoud van het Petersburgjournaal kunnen geen rechten worden ontleend.

✘ Gemeente
✘ Amsterdam
✘

Stadgenoot

Wichert Arend de Graaf

Het ontwerp van brug 80 komt van Wichert Arend de Graaf (1880 – 1970) geboren in Kampen.

Na zijn technische studie in Delft kwam hij in 1901 in dienst bij de Dienst Publieke Werken van de gemeente Amsterdam. Dit was zijn eerste brug; van "zijn" eerste generatie ophaalbruggen zijn er nog zeer weinig over. In 1928 werd hij directeur Publieke Werken tot 1946. Naast zijn werkzaamheden was De Graaf fervent bergbeklimmer; hij beklom in 1926 de Matterhorn.

De Graaf links op de foto, gemaakt tijdens zijn afscheid in 1946 in Hotel Krasnapolsky.

Foto. Collectie Stadsarchief/Amsterdam